

Școala de Vară „Calea spre descoperiri științifice”

O istorie de succes

Școala de Vară „Calea spre descoperiri științifice”

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

Adresa: bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1,

Chișinău, Republica Moldova

Tel.: (+373 22) 27 14 78

Email: consiliu@asm.md

Web: www.asm.md

Text și design: Larisa Vîrțan

Cuvânt înainte

Academician Ion Tighineanu, Președinte al Academiei de Științe a Moldovei

Școala de Vară „*Calea spre descoperiri științifice*” a devenit, în doar câțiva ani, un reper al excelenței academice și al dialogului dintre generații în Republica Moldova. Inițiată cu scopul apropierii tinerilor față de cercetare și de a le deschide orizonturi către cariere științifice, această platformă educațională a demonstrat că investiția în cunoaștere este una dintre cele mai sigure căi spre dezvoltare durabilă și progres societal.

Cele trei ediții desfășurate până în prezent au reunit elevi și studenți din întreaga țară, oferindu-le oportunitatea de a interacționa direct cu savanți de renume mondial, laureați ai Premiului Nobel și personalități marcante ale mediului academic și profesional internațional. Programul complex, care a inclus prelegeri, sesiuni interactive și vizite în laboratoare de cercetare, a contribuit la consolidarea legăturii dintre educație și știință, stimulând curiozitatea, gândirea critică și aspirațiile spre cunoaștere ale tinerilor participanți.

De-a lungul edițiilor, Școala de Vară a avut onoarea de a găzdui personalități de prim rang, precum laureații Premiului Nobel Hiroshi Amano, Konstantin Novoselov, Richard Roberts, James Rothman și Rattan Lal, alături de savanți și lideri academici de prestigiu: Klaus Mainzer, Sierd Cloetingh, Anthony Watts, Ioan-Aurel Pop, Marius Andruh, Nicolae-Victor Zamfir, Marian Enache, Stephanie Boyce, Eva Kondorosi, Kornelius Nielsch, Juras Banys și mulți alții. Participarea acestor personalități a conferit evenimentului o dimensiune internațională autentică și a consolidat statutul Academiei de Științe a Moldovei de promotor al excelenței în cercetare și educație.

Cu deosebită responsabilitate și implicare în organizarea și buna desfășurare a Școlii de Vară au contribuit și reprezentanți ai comunității academice din Republica Moldova — membri ai Academiei de Științe a Moldovei și renumiți cercetători — printre care se numără Eva Gudumac, Constantin Gaidric, Stanislav Groppa, Aurelian Gulea, Viorel Prisăcari și alte personalități marcante ale mediului științific autohton. Prin contribuțiile lor, savanții noștri au susținut activ inițiativa și au consolidat caracterul academic, interdisciplinar și formativ al evenimentului.

Prin continuitate, deschidere internațională și diversitate tematică, Școala de Vară „*Calea spre descoperiri științifice*” a demonstrat că poate deveni un adevărat catalizator al vocațiilor științifice. Ea reprezintă nu doar un proiect educațional, ci și o investiție strategică în viitorul țării, contribuind la formarea unei noi generații de cercetători, inovatori și lideri ai cunoașterii.

Academia de Științe a Moldovei își reafirmă angajamentul de a susține și dezvolta această inițiativă, de a extinde cooperarea internațională și de a crea noi oportunități pentru tinerii pasionați de știință. Suntem ferm convinși că astfel de proiecte vor continua să inspire, să conecteze generații și să modeleze viitorul european al Republicii Moldova.

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția I
„Calea spre descoperiri științifice”

CALEA SPRE
DESCOPERIRI
ȘTIINȚIFICE

Școala
DE VARĂ

13 – 16 iunie 2023

Vorbitori principali:

Prof. Hiroshi AMANO, laureat al Premiului Nobel pentru Fizică (2014),
Universitatea Nagoya, Japonia,

Prof. Richard ROBERTS, laureat al Premiului Nobel pentru Medicină (1993),
New England Biolabs, SUA,

Dr. Iuliana POPESCU, Universitatea din Kentucky, SUA,

Prof. Sierd CLOETINGH, profesor distins la Universitatea Utrecht, Olanda,

Prof. Eva KONDOROSI, Centrul de Cercetări Biologice, Szeged,
Academia Ungară de Științe, Academia Europaea,

Prof. Anthony WATTS, Departamentul de Biochimie, Universitatea din Oxford, Marea Britanie,
Președinte, Uniunea Internațională de Biofizică Pură și Aplicată,

Prof., asistent universitar Viktoriya NEDEVA-ATANASOVA,
expert în Centrul de Carieră al TC-BAS, Bulgaria,

Prof. Ioan DUMITRACHE, Academia Română

și alte personalități

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția I
„Calea spre descoperiri științifice”
13 – 16 iunie 2023

AGENDA

Academia de Științe a Moldovei
 bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1,

*Școala de vară a fost organizată în colaborare cu
 Academia Română și Academia Tinerilor din Moldova*

Martți, 13 iunie 2023

Sala Azurie

9.00	Înregistrarea participanților	
9.45	Ceremonia de deschidere Acad. Ion Tighineanu, Președintele Academiei de Științe a Moldovei	
10.00	Prof. Hiroshi AMANO, laureat al Premiului Nobel pentru fizică (2014), Universitatea Nagoya, Japonia	<i>Care sunt cele mai importante caracteristici ale unui om de știință?</i>
11.00	Prof. Ioan DUMITRACHE, Academia Română	<i>Automatică - Inteligență - Autonomie</i>
11.30	Prof. Ion TIGHINEANU, Academia de Științe a Moldovei	<i>Nanotehnologiile schimbă lumea</i>
12.00	Pauză de masă	
13.00	Prof. Constantin GAINDRIC, membru corespondent al AȘM, Institutul de Matematică și Informatică, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Sisteme suport pentru decizii</i>
13.30	Dr. Gabriela ROMANCIUC, Academia de Științe a Moldovei	<i>Resursele genetice vegetale pentru agricultură și alimentație</i>
14.00	Elena CULIGHIN, Institutul de Chimie, Universitatea de Stat din Moldova, Academia Tinerilor din Moldova	<i>Calitatea resurselor de apă în contextul schimbărilor climatice</i>
14.30	Dr. Iuliana POPESCU, Universitatea din Kentucky, SUA	<i>La intersecția farmacologiei moleculare cu cercetarea în diabet</i>
15.00	Vizitele în laboratoarele de cercetare ale Universității Tehnice a Moldovei: <i>Centrul Național de Tehnologii Spațiale; Centrul Național de Studiu și Testare a Materialelor; Laboratorul de oenologie și chimie</i>	

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția I
„Calea spre descoperiri științifice”
13 – 16 iunie 2023

Miercuri, 14 iunie 2023

Sala Mică, AȘM

9.00	Dr. Tudor BRANIȘTE , Universitatea Tehnică a Moldovei, Academia Tinerilor din Moldova	<i>Materiale nanostructurate și nanomedicina</i>
9.30	Dr. Roman RUSNAC , Universitatea de Stat din Moldova, Academia Tinerilor din Moldova	<i>Designul produselor medicinale</i>
10.00	Acad. Boris GĂINĂ Academia de Științe a Moldovei	<i>Realizări recente ale biotehnologiei agroalimentare</i>
<i>Pauză de cafea</i>		
10.30	Tatiana MALCOVA , Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Academia Tinerilor din Moldova	<i>Ingineria tisulară și medicina regenerativă</i>
11.00	Dr. hab. Liliana CONDRATICOVA , Academia de Științe a Moldovei	<i>Conace și parcuri din Moldova – tur virtual</i>
11.30	Prof. Aurelia TOMSA , Academia de Studii Economice din Moldova	<i>De ce avem nevoie de educație economică?</i>
13.00	Pauză de masă	
14.00	Sala Azurie Prelegeri publice la Academia de Științe a Moldovei	
15.30	Vizită la Institutul de Zoologie mem. cor., prof. Laurenția UNGUREANU „Fauna Republicii Moldova în condițiile schimbărilor climatice”; mem. cor., prof. Elena ZUBCOV „Starea ecosistemelor acvatice de pe teritoriul Republicii Moldova” (pentru participanții cu prezența fizică)	

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția I
„Calea spre descoperiri științifice”
13 – 16 iunie 2023

Joi, 15 iunie 2023

Sala Mică, AȘM

10.00	Acad. Eva GUDUMAC, Prof. Ina PALII, Prof. Svetlana ȘCIUCA, Institutul Mamei și Copilului, Academia de Științe a Moldovei	<i>Impactul factorului de mediu în sănătatea copilului</i>
10.40	Acad. Stanislav GROPPA, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Neuroștiința în sănătate și medicină</i>
11.10	Prof. Valeriu FALĂ, membru corespondent al AȘM, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Actualități în domeniul stomatologiei</i>
11.40	Prof. asist. Viktoriya NEDEVA-ATANASOVA, Dr., expert în Centrul de Carieră al TC-BAS, Prof. asist. Dr. Shazie YUSEIN-MYASHKOVA, expert în Centrul de Carieră al TC-BAS, Bulgaria	<i>Centrul de Carieră al Academiei Bulgare de Științe în favoarea dezvoltării timpurii a tinerilor oameni de știință și a doctoranzilor</i>
12.00	Pauză de masă	
13.00	Prof. Sierd CLOETINGH, Profesor distins Universitatea din Utrecht, Olanda	<i>Sistemul Pământ, Geo-mediu și Geoenergie: Europa ca laborator natural</i>
14.00	Prof. Eva KONDOROSI, Centrul de Cercetări Biologice, Szeged, Academia Ungară de Științe, Catedra de Științe ale Vieții, Academia Europaea	<i>Fixarea biologică a azotului în simbioza Rhizobium-leguminoasă</i>
15.00	Prof. Anthony WATTS, Departamentul de Biochimie, Universitatea din Oxford, Marea Britanie; Președinte ales (2021-2024), Uniunea Internațională de Biofizică Pură și Aplicată	<i>Ce a făcut biofizica pentru noi</i>

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția I
„Calea spre descoperiri științifice”
13 – 16 iunie 2023

InfoGroup

16.00	Prof. Richard ROBERTS, laureat al Premiului Nobel pentru Medicină (1993), New England Biolabs, SUA	<i>Calea către Premiul Nobel</i>
17.00	Închiderea școlii de vară. Înmânarea certificatelor	

Vineri, 16 iunie 2023

10.00 – 14.00 Vizită în laboratoarele de cercetare ale
Grădinii Botanice „Alexandru Ciubotaru”, USM

Dr. Maria TABĂRĂ – „Înmulțirea plantelor prin cultura in vitro”

Prima ediție a Școlii de Vară „Calea spre Descoperiri Științifice” a avut loc în perioada **13-16 iunie 2023**. Evenimentul a fost organizat pentru elevi și studenți din întreaga țară de către Academia de Științe a Moldovei în parteneriat cu Academia Europeană de Științe și Arte, Academia Română, Academia de Științe Juridice a României și Academia Tineretului din Republica Moldova, cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Programul a oferit participanților oportunitatea de a învăța de la experți internaționali și de a se implica în activități practice și sesiuni interactive.

Elevii au apreciat înalt activitățile desfășurate în școlile lor și vizitele la laboratoarele de cercetare, ce contribuie la dezvoltarea personală, orientarea în carieră și la o înțelegere mai profundă a activităților de cercetare.

ȘCOALA DE VARĂ

Ediția I

„Calea spre descoperiri științifice”

13 – 16 iunie 2023

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția I
„Calea spre descoperiri științifice”
13 – 16 iunie 2023

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția I
„Calea spre descoperiri științifice”
13 – 16 iunie 2023

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”

CALEA SPRE
DESCOPERIRI
ȘTIINȚIFICE

Școala
DE VARĂ

27-31 august 2024

Vorbitori principali:

Prof. Klaus MAINZER, Președintele Academiei Europene de Științe și Arte, Salzburg, Austria,

Prof. Anthony WATTS, Universitatea din Oxford, Marea Britanie, Președintele Uniunii Internaționale de Biofizică Pură și Aplicată,

Prof. Rattan LAL, Universitatea de Stat din Ohio, SUA, Laureat al Premiului Nobel pentru Pace și al Premiului Mondial pentru Alimentație,

Prof. Konstantin NOVOSELOV, Universitatea din Manchester, Marea Britanie, Universitatea Națională din Singapore, Laureat al Premiului Nobel pentru Fizică (2010),

I. Stephanie BOYCE, fost președinte al Societății de Drept din Anglia și Țara Galilor,

Robert WILLIAMS, Director/Redactor-șef al Agenției Britanice de Știri News247WorldPress,

Prof. Ioan-Aurel POP, Președintele Academiei Române, **Prof. Nicolae ZAMFIR**, vicepreședinte al Academiei Române, **Prof. Violeta DINESCU**, Academia Europeană de Științe și Arte, Salzburg, Austria, **Dr. Marian ENACHE**, Președintele Curții Constituționale a României, **Prof. Bogdan CIUCA**, Președintele Academiei de Științe Juridice din România,

Prof. Norina Consuela FORNA, Iași, România
și alte personalități

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

AGENDA

Academia de Științe a Moldovei,
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1

Marti, 27 august 2024, Sala Azurie		
13.00	Înregistrarea participanților	
13.45	Ceremonia de deschidere a Școlii de vară Mesaj de deschidere Acad. Ion TIGHINEANU, Președintele Academiei de Științe a Moldovei Mesaje de salut E. S. Cristian-Leon ȚURCANU, Ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Republica Moldova Dr. Nadejda VELIȘCO, Secretar general al Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova	
14.00	Acad. Ioan-Aurel POP, Președintele Academiei Române, membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei	<i>Educația contemporană prin istorie</i>
14.45	Prof. Klaus MAINZER, Președintele Academiei Europene de Științe și Arte, Salzburg, Austria	<i>Prelegere despre inteligența artificială</i>
15.30	<i>Fotografie de grup</i>	
15.40	Valeriu MATEI, membru corespondent al AȘM, director al Editurii Academiei Române	<i>Lansare de carte și donații pentru participanți</i>

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

Miercuri, 28 august 2024

Sala Azurie

9.00	Acad. Nicolae ZAMFIR, vicepreședinte al Academiei Române	<i>Cercetarea științifică în fizică</i>
9.45	Prof. Viorel BOSTAN, rector al Universității Tehnice a Moldovei	<i>Elaborarea primului satelit în Republica Moldova</i>
10.30	Pauză de cafea	
11.00	Acad. Aurelian GULEA, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Perspectivile de tratament al cancerului</i>
11.45	Dr. Roman RUSNAC, Universitatea de Stat din Moldova, Academia Tinerilor din Moldova	<i>Demonstrații experimentale cu utilizarea compușilor chimici casnici</i>
12.30	Pauză de masă	
14.00	Prof. Violeta DINESCU, Academia Europeană de Științe și Arte, Salzburg, Austria	<i>Grade de libertate în Canoane Vuza</i>
15.00 18.00	Vizită la Universitatea Tehnică a Moldovei: <i>Centrul Național de Studiu și Testare a Materialelor</i> (prezentarea nanotehnologiilor și nanomaterialele elaborate, inclusiv a Aerogalnitului); <i>Centrul Național de Tehnologii Spațiale</i>	

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

Joi, 29 august 2024

Sala Azurie

9.00	Prof. Emil CEBAN, membru corespondent al AȘM, rector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Medicina și sănătatea – prioritate națională</i>
9.45	Prof. Viorel PRISĂCARI, membru corespondent al AȘM, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Rolul savanților în descoperirea esenței epidemiilor</i>
10.30	Pauză de cafea	
11.00	Prof. Viorel NACU, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Țesuturi și organe artificiale – noi strategii</i>
11.40	Prof. Svetlana ȘCIUCA, membru corespondent al AȘM, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Particularitățile modificărilor bronho-pulmonare la pacienții post COVID</i>
12.20	Prof. Silvia RĂILEANU, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Sănătatea orală la copii</i>
13.00	Pauză de masă	
14.00	Prof. Anthony WATTS, Universitatea din Oxford, Marea Britanie, Președintele Uniunii Internaționale de Biofizică	<i>Ce este biofizica?</i>
14.45	Dr. Svetlana SMEREA, Institutul de Genetică și Fiziologia Plantelor, USM	<i>Aplicabilitatea biotehnologiilor în soluționarea problemelor de genetică și ameliorare a plantelor</i>
15.30 18.00	Vizită la Institutul de Genetică și Fiziologia Plantelor, USM	

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

Vineri, 30 august 2024

9.00	Prof. Alexandru STRATAN, membru corespondent al AȘM, Rectorul Academiei de Studii Economice din Moldova	<i>Descoperă economia: cum studiile economice pot influența viitorul tău</i>
9.45	I. Stephanie BOYCE, fost președinte al Societății de Drept din Anglia și Țara Galilor, Robert WILLIAMS, director/redactor-șef al agenției britanice de știri News247WorldPress	<i>Un drept fundamental, libertatea de acces la justiție</i>
10.30	<i>Pauză de cafea</i>	
11.00	Dr. Marian ENACHE, Președintele Curții Constituționale a României	<i>Tinerii – Exploratori și promotori ai inteligenței viitorului</i>
11.45	Prof. Bogdan CIUCA, Președintele Academiei de Științe Juridice din România	<i>Justiția autentică între norma divină și inteligența artificială</i>
12.30	<i>Pauză de masă</i>	
14.00	Prof. Rattan LAL, Universitatea de Stat din Ohio, SUA, Laureat al Premiului Nobel pentru Pace și al Premiului Mondial pentru Alimentație (2020), membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei	<i>Principiile de bază în managementul sustenabil al solului</i>

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

14.30	Prof. Boris BOINCEAN, membru corespondent al AȘM	<i>Principii de bază în gestionarea durabilă a solului</i>
14.45	Prof. Norina Consuela FORNA, Iași, România, membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei	<i>Încadrarea viitorilor studenți de medicină în piața muncii: dovezi în baza proiectelor realizate</i>
15.30	<i>Pauză de cafea</i>	
16.00	Prof. Konstantin NOVOSELOV, Universitatea din Manchester, UK, Universitatea Națională din Singapore, Laureat al Premiului Nobel pentru Fizică (2010), membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei	<i>Materiale pentru viitor</i>
Sâmbătă, 31 august 2024		
10.00 13.00	Sărbătoarea Națională „Ziua Limbii Române” <i>Încheierea Școlii de vară și înmânarea certificatelor în ședință festivă</i>	

A doua ediție a Școlii de Vară „Calea spre Descoperiri Științifice” a avut loc în perioada **27-31 august 2024**. Evenimentul a fost organizat pentru elevi și studenți din întreaga țară de către Academia de Științe a Moldovei în parteneriat cu Academia Europeană de Științe și Arte, Academia Română și Academia Tineretului din Republica Moldova, cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Programul a oferit participanților oportunitatea de a învăța de la experți internaționali și de a se implica în activități practice și sesiuni interactive.

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

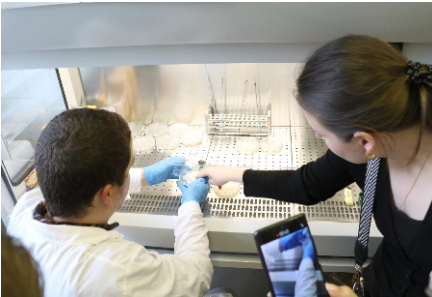
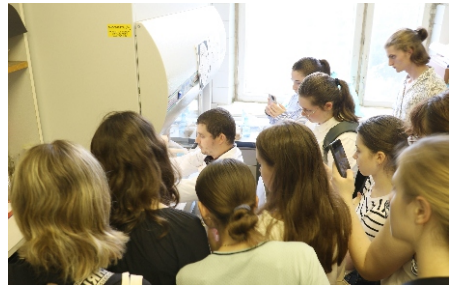
ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția II
„Calea spre descoperiri științifice”
27-31 august 2024

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția III
„Calea spre descoperiri științifice”

CALEA SPRE
DESCOPERIRI
ȘTIINȚIFICE

23 – 27 iunie 2025

Vorbitori principali:

Prof. James ROTHMAN, Universitatea Yale, SUA,
Laureat al Premiului Nobel pentru Medicină,

Prof. Klaus MAINZER, Președintele Academiei Europene de Științe și Arte, Salzburg, Austria,
Acad. Marius ANDRUH, Vicepreședinte al Academiei Române,

Prof. Bogdan CIUCA, Președintele Academiei de Științe Juridice Române,
Prof. Kornelius NIELSCH, IFW Dresden, Germania,

Prof. Juras BANYS, Președintele Academiei de Științe a Lituaniei,
Prof. Rattan LAL, Laureat al Premiului Nobel pentru Pace,
Universitatea de Stat din Ohio, SUA,

Dr. Marian ENACHE, Președintele Curții Constituționale a României,

Dr. Stephanie BOYCE FKC, Societatea de Drept din Anglia și Țara Galilor, Marea Britanie
și alte personalități

ȘCOALA DE VARĂ

Ediția III

„Calea spre descoperiri științifice”

23-27 iunie 2025

Pe 23 iunie 2025 a fost lansată a 3-a ediție a Școlii de Vară „Calea spre Descoperiri Științifice”, organizată pentru elevi și studenți din întreaga țară de Academia de Științe a Moldovei în parteneriat cu Academia Română, Academia Tinerilor din Republica Moldova, cu sprijinul financiar al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO). Evenimentul a avut loc în perioada **23-27 iunie 2025**. Programul a oferit participanților oportunitatea de a învăța de la experți internaționali și de a se implica în activități practice și sesiuni interactive.

AGENDA

Academia de Științe a Moldovei
bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1

Luni, 23 iunie 2025 Sala Azurie		
13.30	Înregistrarea participanților	
13.45	Ceremonia de deschidere Acad. Ion TIGHINEANU, Președinte al Academiei de Științe a Moldovei	
14.00	Prof. James ROTHMAN, Facultatea de Medicină, Universitatea Yale, SUA, Laureat al Premiului Nobel pentru Medicină	<i>De ce este importantă cercetarea fundamentală?</i>
15.00	Prof. Klaus MAINZER, Președintele Academiei Europene de Științe și Arte, Salzburg, Austria	<i>De la inovație la aplicație: Provocările inteligenței artificiale în știință și asistență medicală</i>
16.00	Acad. Aurelian GULEA, Universitatea de Stat din Moldova	<i>Perspectivile de tratament al cancerului</i>

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția III
„Calea spre descoperiri științifice”
23-27 iunie 2025

Marti, 24 iunie 2025

Sala Azurie

9.00 9.45	Acad. Eva GUDUMAC, Vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei	<i>Factorii de risc în sănătatea adolescentului</i>
9.45 10.30	Prof. Irina-Iuliana COSTACHE-ENACHE, Spitalul Clinic Județean de Urgență Sf. Spiridon Iași, Romania	<i>Ai grijă de inima ta - care sunt factorii de risc cardiovascular</i>
10.30	<i>Pauză de cafea</i>	
11.00	Prof. Ioannis LIRITZIS, Academia Europeană de Științe și Arte, Salzburg, Austria	<i>STEM în Arte și Probleme Culturale (STEMAC), Introducere și câteva studii de caz</i>
11.45	Prof. Andrei ROTARU, Universitatea Babeș-Bolyai & Institutul de Chimie Fizică-Ilie Murgulescu, Academia Română	<i>Modelul mediului poros pentru a descrie societatea</i>
12.30	<i>Pauză de masă</i>	
14.00	Prof. Nicolae CHELE, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Chirurgia oro-maxilo-facială, parte componentă a stomatologiei</i>
14.45	Dr. Iuliana POPESCU, Academia de Științe din Kentucky (Comitetul de educație și implicare), Centrul pentru diabet zaharat Barnstable Brown, SUA	<i>De ce îmbătrânim? Este reîntinerirea posibilă?</i>
15.30	Prof. Xiao-Yu YANG, Universitatea de Tehnologie Wuhan, China	<i>Echilibrul dintre educația fundamentală și știința de frontieră</i>

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția III
„Calea spre descoperiri științifice”
23-27 iunie 2025

Miercuri, 25 iunie 2025

Sala Azurie

Sala Mică

9.00	Prof. Viorel NACU, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Țesuturi și organe artificiale – noi strategii</i>
9.45	Mem. cor. Liliana CEPOI, Institutul de Microbiologie și Biotehnologie, Universitatea Tehnică a Moldovei	<i>Biotehnologia de mâine sau viitorul in eprubeta</i>
10.30	<i>Pauză de cafea</i>	
11.00	Stephanie BOYCE FKC, Societatea de Drept din Anglia și Țara Galilor și Robert WILLIAMS, News247WorldPress	<i>Accesul populației la justiție și servicii juridice, evoluția justiției în lume, educația juridică și rolul acestora</i>
11.45	Prof. Liviu-Bogdan CIUCĂ, Președinte al Academiei de Științe Juridice, Președinte al Comisiei Juridice, Disciplina și Imunități din Camera Deputaților din România	<i>Supraviețuirea zeiței Themis in contextul lumii contemporane</i>
12.30	<i>Pauză de masă</i>	
14.00	Dr. Marian ENACHE, Președinte al Curții Constituționale a României	<i>Dreptul ca ordine și sistem</i>
15.00 18.00	<i>Vizită în laboratoarele de cercetare ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”</i>	

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția III
„Calea spre descoperiri științifice”
23-27 iunie 2025

Joi, 26 iunie 2025

Sala Azurie

9.00	Acad. Marius ANDRUH, Vicepreședinte al Academiei Române	<i>Frumusețea chimiei</i>
9.45	Mem. cor. Viorel BOSTAN, Rector, Universitatea Tehnică a Moldovei	<i>Elaborarea primului satelit în Republica Moldova</i>
10.30	<i>Pauză de cafea</i>	
11.00	Prof. Kornelius NIELSH, Institutul Leibniz pentru Cercetarea Materialelor și a Sării Solide, IFW- Dresda, Germania	<i>Depunere în strat atomic: Acoperire cu peliculă subțire în 3D cu precizie atomică</i>
11.45	Mem. cor. Liliana GROPPA, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	<i>Infecțiile în debutul maladiilor reumatice</i>
12.30	<i>Pauză de masă</i>	
14.00	Prof. Juras BANYS, Academia de Științe a Lituaniei	<i>Materiale avansate ale viitorului - feroelectricitate</i>
15.00	<i>Vizite în laboratoarele de cercetare ale Universității Tehnice a Moldovei</i>	

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția III
„Calea spre descoperiri științifice”
23-27 iunie 2025

Vineri, 27 iunie 2025

Sala Azurie

9.00	Acad. Alexandru STRATAN, Rector al Academiei de Studii Economice din Moldova	<i>Gândește ca un economist, acționează ca un lider: Descoperă cum economia îți modelează cariera și viitorul</i>
9.45	Prof. Violeta DINESCU, Academia Europeană de Științe și Arte, Salzburg, Austria	<i>Cum se scrie o Operă pentru copii</i>
10.20	Acad. Ion TIGHINEANU, Președinte al Academiei de Științe a Moldovei	<i>Nanotehnologiile schimbă lumea</i>
11.00	Înmânarea certificatelor de participare	
12.00	Pauză de cafea	
13.00	Prof. Rattan LAL, Universitatea Statului Ohio, SUA, Laureat al Premiului Nobel pentru Pace	<i>Agricultură regenerativă centrată pe sol pentru Revoluția Verde 2</i>
	Mem.cor. Boris BOINCEAN, Academia de Științe a Moldovei	<i>Solul-veriga de bază în promovarea unei agriculturi durabile și reziliențe în Republica Moldova</i>

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția III
„Calea spre descoperiri științifice”
23-27 iunie 2025

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția III
„Calea spre descoperiri științifice”
23-27 iunie 2025

ȘCOALA DE VARĂ
Ediția III
„Calea spre descoperiri științifice”
23-27 iunie 2025

ȘCOALA DE VARĂ

Ediția III

„Calea spre descoperiri științifice”

23-27 iunie 2025

Organizarea celei de-a 3-a ediții a Școlii de Vară „Calea spre descoperiri științifice”, în perioada **23-27 iunie 2025**, pentru elevii și studenții din Republica Moldova, în format hibrid, a însemnat o oportunitate și un avantaj deosebit pentru a-și lărgi orizonturile de cunoaștere și a interacționa cu laureați ai Premiului Nobel, reprezentanți ai diasporei științifice, savanți și cercetători științifici de renume din diverse domenii, atât din țară, cât și din străinătate. Studenții au avut ocazia să pună întrebări, să discute cu oamenii de știință. Selecția atentă a lectorilor, precum și subiectele discutate în cadrul Școlii de Vară, au evidențiat faptul că această activitate trebuie să aibă continuitate, nu să fie doar o acțiune singulară. Răspunsurile studenților sugerează ideea examinării posibilității creării unei baze de date a studenților supradotați din țară și pregătirea ulterioară a acestora pentru îmbrățișarea unei cariere științifice.

Comunitățile academice și educaționale comune trebuie să coopereze pentru a organiza astfel de școli de vară la nivel regional, cu implicarea unui număr mai mare de studenți, dar și de profesori, care ulterior vor avea sarcina de a fi ambasadori ai științei la nivel regional.

Activitățile organizate au consolidat legătura dintre cercetare și educație în Republica Moldova. Școala de vară „Calea spre descoperiri științifice”, ajunsă la a treia ediție, a demonstrat în repetate rânduri angajamentul Academiei de Științe a Moldovei față de promovarea excelenței în cercetare și educație, reunind minți ilustre din diverse domenii pentru a inspira următoarea generație de oameni de știință.

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

Adresa: bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 1,

Chișinău, Republica Moldova

Tel.: (+373 22) 27 14 78

Email: consiliu@asm.md

Web: www.asm.md